

[Wilhelm]

pænt, når den socialdemokratiske ordfører, hr. Torben Lund, siger, at hans parti nærer skepsis over for den almindelige frihedsstraf, den er ikke hensigtsmæssig, og man har ønsker om at begrænse det mest muligt. Det lyder jo som en pæn tale i forbindelse med dette forslag. Men lige præcis samtidig kommer ministeren med et krav om at udvide afsoningskapaciteten. Sammenholdt med det, den samme regering gjorde for mindre end 2 år siden, betyder det, at uanset hvor meget hr. Torben Lund siger, at socialdemokratiet ikke finder frihedsstraf hensigtsmæssig og ønsker at begrænse den mest muligt, så har man på under 2 år truffet beslutning om at forøge afsoningskapaciteten for frihedsstraffe med mere end 20 pct. Det er det, man faktisk gør, og det viser, hvad det er for noget lappeskrædderi, hvis man virkelig har den opfattelse, at det er en uhensigtsmæssig sanktionsform.

Når vi ser på udviklingen i kriminaliteten siden 1960, skal vi huske, at en meget stor del af den skyldes, at lige præcis aldersgruppen af unge mænd fra 17 til 21 år, som tegner sig for langt det meste, har været enormt voksende, og at den nedgang, vi ser nu, faktisk var forudset af Brydesholt, netop på grund af at lige præcis den aldersgruppe mindskes i disse år. Når vi ser bort fra det, har der alligevel været en vis udvidelse. Det er selvfølgelig ikke noget, man skal søge forklaringen på hos de enkelte individer; det må være samfundsmæssige forhold, der betinger en sådan generel udvikling. Derfor er det noget lapperi ikke at gribe fat på disse samfundsmæssige forhold, som må bestå dels i ændrede sociale vilkår, dels måske i, at den lovgivning, hvorefter vi kriminaliserer visse handlinger, er ude af pagt med befolkningens adfærd. I lyset af det er det selvfølgelig et lapperi at komme med noget, der nedsætter nogle strafferammer, muligvis nedsætter nogle strafudmålinger, men alligevel øger fængselskapaciteten med over 20 pct., og som ikke på nogen som helst fundamental måde bryder med det sanktionssystem, vi hidtil har haft.

Jeg har tidligere fortalt ministeren, at hvis vi bruger den viden, vi har om kombinationen af sociale vilkår, langtidsarbejdsløshed blandt unge og antallet af unge mænd netop i de aldersgrupper blandt de langtidsarbejdsløse, så kan han roligt forberede en fordob-

ling af fængselskapaciteten. Det er de samfundsmæssige forhold, som slår igennem i de kommende år, og som, efter alt hvad vi ved om disse sammenhænge, vil skabe et sådant behov for fordobling af fængselskapaciteten. Det er blindt, det er perspektivløst bare at følge det op efter afsoningsbehovet ud fra de gældende kriterier.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Jeg tror, det har været et gennemgående træk i mange af de høringssvar, vi har fået, at man frygter, at retshåndhævelsen lider skade, at det, vi kalder generalpræventionen – den almindelige afskrækkende virkning, kunne man måske sige på dansk, af frihedsstraffene – bliver mindre. Det er umådelig svært at udtale sig om, hvad der skal til, for at generalpræventionen har lige præcis det niveau, som man gerne vil have. Det fremgår også af det materiale, der er optrykt som bilag i bemærkningerne. I straffelovrådets udtalelser står der på side 12:

»Selv om det er meget vanskeligt – hvis man ikke vil sige umuligt – at bestemme de almenpræventive (generalpræventive) virkninger af forskellige strafniveauer for berigelsesforbrydelser, finder man det nærliggende at antage, at de almenpræventive formål i hvert fald for visse grupper vedkommende tåler en yderligere lempelse af sanktionsniveauet.«

Videnskabsfolk – også i høj grad i de nordiske lande – har undersøgt virkningen af frihedsstraffe ud fra det generalpræventive synspunkt, og man kan roligt sige, at der er betydelig uenighed, at der ikke er noget videnskabeligt belæg for, at generalpræventionen f.eks. skulle mindskes i anledning af det forslag, der er lagt frem her i dag.

Man har naturligvis også undersøgt det specialpræventive, altså hvorvidt straffen, her frihedsstraffen, skulle have en gunstig, forbedrende virkning over for dem, der skal afsone en frihedsstraf. Også dér kommer straffelovrådet til den konklusion, at der ikke er grund til at nære nogen større tiltro til, at de positive virkninger af de nuværende varigheder af fængselsophold fjernes, blot fordi man gennemfører det forslag, der er tale om her.

Det er også almindeligt at tilføje – det fremgår også af nogle af høringssvarene – at